

Rune Forsbeck:

Teologisk reflektion

Vi översköljs av lagar och förordningar. De är så många att det är omöjligt för var och en av oss att hålla reda på dem alla. Trots det förväntas vi leva efter dem. Till vår hjälp finns de sammanställda i Sveriges rikets lag och andra samlingar. För att förstå dem och tillämpa dem på rätt sätt behöver vi ibland hjälp av specialister, advokater och andra jurister.

Lag och samvete

Oftast klarar vi oss galant utan juristhjälp. Vi följer och rättar oss efter vad vi har lärt oss om rätt och fel, gott och ont. Vi låter förnuft och omdöme råda. Vi har några enkla, grundläggande principer som får bestämma vårt uppträdande och handlande. I tveksamma fall rådfrågar vi vårt samvete och låter det fälla avgörandet. Vi har vad vi skulle kunna kalla en inre, moralisk kompass, som för det mesta leder oss rätt.

Alla mänskliga samhällen har dock någon form av lag, skriven eller oskriven. Det är helt enkelt nödvändigt om samhället inte skall falla sönder. De som vill hjälpa sig själva och sina medmänniskor att utveckla ett gott och välfungerande samhälle måste alltså fundera över frågor som har med lag och lagstiftning att göra. Men det räcker inte med - som i vårt samhälle - att riksdagens ledamöter och andra ser över våra lagar och stiftar nya. Därutöver måste vi alla se till att vår inre, moraliska kompass fungerar och visar rätt.

Lagen är av särskilt intresse inte bara för jurister. Också teologer ägnar den stor uppmärksamhet. I ett teologiskt uppslagsverk kan till exempel artiklarna "Lag" eller "Lag och evangelium" vara på flera sidor och avslutas med en lång förteckning på böcker som har skrivits i ämnet.

Lagen och Jesus

Också på Jesu tid fanns det förstås lagar. I det samhälle som han levde i reglerades livet av Mose lag, den samling av lagar och föreskrifter som vi finner i de fem Moseböckerna. Deras bestämmelser omfattade hela det mänskliga livet och gällde både religiösa och juridiska förhållanden.

Jesus diskuterade ofta lagfrågor med sin tids lagkunniga. För dem var det naturligt att tala om "bud". Vi skulle kanske hellre säga "paragrafer". Hursomhelst fick Jesus - kanske vid flera tillfällen - frågan vilket bud i lagen som var viktigast. Av de synoptiska¹ evangelierna berättar Markus och Matteus om ett sådant tillfälle och återger Jesu svar på frågan.

Hos Markus läser vi:

---

¹ De tre första evangelierna i Nya testamentet, Matteus, Markus och Lukas, kallas synoptiska, därför att de, i förhållande till det fjärde evangeliet, Johannes, i hög grad är "samsynta", i stor utsträckning använder samma källmaterial och sålunda skildrar Jesu liv och gärning på ett likartat sätt.

En av de skrifflärda som hörde dem diskutera märkte hur väl Jesus svarade och kom fram och frågade honom: "Vilket är det viktigaste budet av alla?" Jesus svarade: "Viktigast är detta: Hör, Israel, Herren, vår Gud, är den ende Herren, och du skall älska Herren, din Gud, av hela ditt hjärta, av hela din själ, av hela ditt förstånd och av hela din kraft. Sedan kommer detta: Du skall älska din nästa som dig själv. Något större bud än dessa finns inte." Den skrifflärde sade: "Du har rätt, mästare! Det är som du säger: han är den ende, det finns ingen annan än han. Att älska honom av hela sitt hjärta, av hela sitt förstånd och av hela sin kraft och att älska sin nästa som sig själv, det är mer än alla brännoffer och andra offer." När Jesus hörde att mannen svarade klokt sade han: "Du har inte långt till Guds rike." Sedan vågade ingen fråga honom mera, Mark 12:28-34.

Matteus berättar så:

När fariseerna fick höra hur han hade gjort saddukeerna svarslösa samlades de, och för att sätta honom på prov frågade en av dem, en laglörd: "Mästare, vilket är det största budet i lagen?" Han svarade honom: "Du skall älska Herren, din Gud, med hela ditt hjärta och med hela din själ och med hela ditt förstånd. Detta är det största och första budet. Sedan kommer ett av samma slag: Du skall älska din nästa som dig själv. På dessa båda bud vilar hela lagen och profeterna", Matt 22:34-40.

Hos Lukas, den tredje synoptikern, finns ingen direkt parallell till detta, men vi kan se den diskussion som utgör inledningen till liknelsen om den barmhärtige samariern som en motsvarighet:

En laglörd som ville sätta honom på prov reste sig och sade: "Mästare, vad skall jag göra för att vinna evigt liv?" Jesus sade: "Vad står det i lagen? Hur lyder orden?" Han svarade: "Du skall älska Herren, din Gud, av hela ditt hjärta och med hela din själ och med hela din kraft och med hela ditt förstånd, och din nästa som dig själv." Jesus sade: "Det är rätt. Gör det, så får du leva." För att visa att han var rättfärdig sade mannen till Jesus: "Och vem är min nästa?", Luk 10:25-29.²

Hos den fjärde evangelisten, Johannes, finns inte någon motsvarande diskussion mellan Jesus och de lagkunniga återgiven. Där betonas i stället kärleken mellan Fadern och Sonen och Jesu kärlek till lärjungarna. Av den motiveras det bud Jesus ger dem, att de skall älska varandra:

---

² Översättningen är på en punkt märklig: Ordagrant står det i vers 26 inte "Hur lyder orden?" utan "Hur läser du?" Jesus utgick från att lagen kunde läsas och tolkas på olika sätt. Det gjorde de lagkloka och skrifflärda också. De kunde göra det bland annat på grund av att den hebreiska text som de samtalande om var ovokaliserad. I samband med liknelsen om den barmhärtige samariern får det sin särskilda betydelse eftersom de hebreiska orden för "nästa" och "herde" har samma konsonanter. Med liknelsen svarar Jesus inte bara på frågan "Vem är min nästa?" utan också på frågan "Vem är min herde?"

Mitt bud är detta: att ni skall älska varandra så som jag har älskat er. Ingen har större kärlek än den som ger sitt liv för sina vänner. Ni är mina vänner om ni gör vad jag befäller er. Jag kallar er inte längre tjänare, ty en tjänare vet inte vad hans herre gör. Jag kallar er vänner, därför att jag har låtit er veta allt vad jag har hört av min fader. Ni har inte utvalt mig, utan jag har utvalt er och bestämt er till att gå ut i världen och bära frukt, frukt som består, och då skall Fadern ge er vad ni än ber honom om i mitt namn. Detta befäller jag er: att ni skall älska varandra, Joh 15:12-17.

Det dubbla kärleksbudet

När Jesus fick frågan om lagens viktigaste bud, svarade han med att citera 5 Mos 6:4-5: *Hör, Israel! Herren är vår Gud, Herren är en. Du skall älska Herren, din Gud, av hela ditt hjärta, med hela din själ och med all din kraft.* Se Mark 12:29-30.

När Jesus valde det stället i lagen citerade han de mest grundläggande och centrala ord som den fromme juden kunde tänka sig, eftersom de utgör inledningen till den samling av texter som brukar kallas Israels trosbekännelse. De var grundläggande för andligt liv och religiös praxis i Israel. Varje vuxen man skulle kunna dem utantill och recitera dem dagligen. Fortsättningen lyder:

Dessa ord som jag i dag ger dig skall du lägga på hjärtat. Du skall inpränta dem i dina barn och tala om dem när du sitter i ditt hus och när du är ute och går, när du lägger dig och när du stiger upp. Du skall binda dem som ett tecken kring din arm, och de skall vara ett kännemärke på din panna. Du skall skriva dem på dina dörrposter och i dina stadsportar, 5 Mos 6:6-9.

Förpliktelsen att älska Gud var fundamental. Till den hörde plikten att älska människan, hans avbild. *Du skall älska din nästa som dig själv. Jag är Herren,* står det i 3 Mos 19:18.

Jesus ställde samman dessa två bud, budet att älska Gud och budet att älska sin nästa, och förklarade uttryckligen att "hela lagen och profeterna" vilade på dem, Matt 22:40. Därmed säger han i princip att vi kan glömma alla andra bud, blott vi håller de två buden om kärlek. Vi talar därför om det dubbla kärleksbudet och ser det som grundläggande och normerande för allt kristet liv.

När Johannes, den fjärde evangelisten, vill åskådliggöra vad Jesus menade med sitt bud till lärjungarna att de skall älska varandra, berättar han om den gång då Jesus tvättade apostlarnas fötter, Joh 13:1-17. Vid det tillfället sade Jesus: *Jag har gett er ett exempel, för att ni skall göra som jag har gjort med er,* Joh 13:15. Litet längre fram i samma kapitel säger han: *Ett nytt bud ger jag er: att ni skall älska varandra. Så som jag har älskat er skall också ni älska varandra. Alla skall förstå att ni är mina lärjungar om ni visar varandra kärlek,* Joh 13:34-35.

Kärlekens väsen

I de bibliska skrifterna talas det alltså om kärlek på ett sätt som går stick i stäv mot vad många nu för tiden anser vara möjligt. Det står genomgående att vi **skall** älska, och det strider mot den ganska vanliga uppfattningen att vi inte råder över kärleken. Den kommer och går som den vill utan att vi kan göra något åt den saken, tycks många mena.

En sådan inställning inbjuder emellertid till ett stort mått av ansvarslöshet. Om jag inte kan rå för vad jag gör under kärlekens inverkningsområde, har jag ju heller inget ansvar för mina handlingar. Jag kan skylla på att kärleken kollrade bort mig. För en så falsk uppfattning av kärlekens väsen finns den ingen grund i den heliga Skrift och i den undervisning som utgår från Jesus Kristus, ej heller i de erfarenheter som många människor har gjort av vad det verkligen betyder att älska.

Ordet "bud" och vad det står för kan idag lätt uppfattas som något negativt. Förr kunde man se och göra skillnad mellan "bud" och "förbud", det förra så att säga positivt, det senare negativt. Bud kunde tolkas som påbud, som uppmaningar att göra det rätta, riktiga och goda. Förbud klargjorde vad som inte fick göras. Idag tycks de två begreppen närmast vara synonymmer.

I grunden är dock bud ett positivt ord, som har med verbet bjuda att göra. Även om de allra flesta av Tio Guds bud är negativt formulerade, alltså formellt utgör förbud, fick vi dem för att de skall vara oss till hjälp i livet. Det gäller givetvis också de bud Jesus gav oss.

Budens "skall" kan låta kärvt och oresonligt men utgår från en djup insikt om kärlekens väsen. "Du skall älska" stöder tanken och viljan, ty kärleken har inte bara, ja inte ens primärt, med känslor eller känslostormar att göra. Den har i första hand sin näring i vår vilja. Vi kan i ett medvetet val bestämma oss för att älska och låta kärleken till andra människor utgöra grunden för hela vårt sätt att vara och leva. Vår människokärlek skall vara grundad inte i det känsloläge vi för tillfället råkar befinna oss i utan i en principiellt motiverad människosyn. Vi skall forma vår uppfattning om människan - oss själva och andra - utifrån medvetet valda värderingar.

Ett annat för kärleken kännetecknande drag är att den måste ta sig uttryck i handling. Till en början kan den ha formen av en tanke eller känsla som så småningom övergår i ord, men till slut måste den med nödvändighet gestaltas i något slag av handling. Den som ideligen försäkrar "Jag älskar dig" men inte gör mer än så möts till slut av uppmaningen "Jamen, visa det då!" I handling kommer det fram vad vi verkligen vill. Det gäller inte bara den romantiska eller erotiska kärleken utan också den vanligt medmänskliga, den kontinuerliga omsorgen om nära och kära, vänskapen och, förstås, kyrkans diakoni. Visserligen talar vi inte alltid om kärlek i de sist nämnda sammanhangen, men i det bibliska språkbruket är det kärlek det handlar om.

Sålunda har kärleken många synonymer. En av dem heter omsorg. I de bibliska berättelserna om skapelsen och syndafallet klingar den med i Kains på en gång skuldmedvetna och urskuldande fråga *Skall jag ta hand om min bror?*, 1 Mos 4:9. Den klingar i oss alla därför att vi är skapade till att vara Guds avbild och till att ta hand om varandra. Vi är alla bestämda till att vara gudsmänniskor och medmänniskor. Det är därför vi kan uppfatta att Jesus i det dubbla kärleksbudet har något fundamentalt avgörande att säga oss.

Förstånd och alkohol

Eftersom det dubbla kärleksbudet är grundläggande, måste det få vara utgångspunkten också när det gäller vårt sätt att handskas med alkohol och alla de frågor, förhållanden och omständigheter som har med alkohol att göra.

I såväl Markus' och Matteus' som Lukas' redogörelser för Jesu diskussion med de laglärdade om grundläggande tolkningsfrågor förekommer ett ord som inte finns i 5 Mos 6:4-5. Det är ordet "förstånd". Du skall älska Gud med *hela ditt förstånd*.³ Enligt i varje fall Markus och Matteus använder Jesus själv ordet i sitt citat, Mark 12:30 och Matt 22:37. Han ger oss alltså rätt att tänka, ja mer än så: han uppmanar eller bjuder oss att göra det. En gång sade han till och med så här: *Varför avgör ni inte själva vad som är rätt?*, Luk 12:57. I sammanhanget är Jesus kritisk och ironisk men menar att vi har såväl tankeförmåga som omdöme, fast vi sällan använder dem.

Redan åttlydnad av budet att älska Gud med hela förståndet skulle föra oss långt vad gäller vår attityd till de frågor och problem som har med alkohol att göra. Till att börja med ställs vi obönhörligen inför det faktum att redan ett ganska litet intag av alkohol gör det svårare att tänka klart och konstruktivt - och att ett större gör det så gott som eller totalt omöjligt. "Där vinet går in, går vettet ut" är en urgammal insikt och sanning. Det är inte svårt att förstå varför aposteln Paulus skrev: *Den som önskar bli församlingsledare eftersträvar ett viktigt arbete. Därför måste församlingsledaren vara höjd över allt klander, gift bara en gång⁴, nykter, behärskad, anständig, gästfri och en god lärare. Han får inte missbruka vin och inte vara hårdhänt utan skall vara försynt och fridsam och fri från penningbegär*, 1 Tim 3:1-3. Ett ansvarsfullt uppdrag förutsätter att den som har fått det är nykter, omdömesgill och sansad. Det omöjliggörs genom ett alltför stort intag av alkoholhaltiga drycker. Det är självklart.

---

³ Uttrycken "av hela ditt hjärta", "med hela din själ" och "med all din kraft" säger vart och ett på sitt sätt att kärleken skall vara odelad och omfatta allt vad vi människor är och har.

⁴ Ordagrant står det "en enda kvinnas man". I en not till Bibel 2000 skriver bibelkommissionen: "Omgifte efter skilsmässa förbjuds i Matt 19:9 med par.; 1 Kor 7:10f. Att en änking avstod från omgifte ansågs förtjänstfullt inom fornkyrkan; jfr 1 Kor 7:8, 27. Här menas att församlingsledarna bör följa denna strängare norm; jfr 5:9." Även Paul Petter Waldenström tolkade uttrycket så.

Aposteln vidgar emellertid sina anvisningar vad gäller nykterhet till kristna över huvud taget. *Ni är alla ljusets söner och dagens söner. Vi tillhör inte natten eller mörkret. Därför får vi heller inte sova som de andra utan måste hålla oss vakna och nyktra. De som sover sover om natten, och de som berusar sig är druckna om natten. Men vi som tillhör dagen skall vara nyktra och iföra oss trons och kärlekens rustning och ha hoppet om frälsning som hjälm*, skriver han i 1 Thess 5:5-8. Det ligger i sakens natur att uppmaningen till nykterhet inte avser enbart förhållandet till alkohol utan syftar till ett vaket, medvetet och eftertänksamt liv över huvud taget.

Absolutism

Samtidigt står aposteln främmande för den ståndpunkt som kallas absolutism. Det framgår av hans ofta citerade anvisning till lärjungen och medarbetaren Timotheos i 1 Tim 5:23: *Drick inte längre bara vatten, utan ta dig lite vin för din mage och dina ständiga krämpor*. Vi kan också dra fram Jesu egna ord om sig själv: *Johannes kom, och han varken äter eller dricker, och då säger man: "Han är besatt." Människosonen kom, och han äter och dricker, och då säger man: "Se vilken frossare och drinkare, en vän till tullindrivare och syndare."* Men Vishetens gärningar har gett Visheten⁵ rätt, Matt 11:18-19.

Emellertid går det att urskilja två slags absolutism. Det ena innebär en personlig hållning och praxis, grundad på övertygelse eller bitter erfarenhet av att inte klara ens ett måttligt bruk av alkohol. Total avhållsamhet är den enda möjligheten. Det är en respektabel attityd eller ståndpunkt, och den som gjort den till sin skall ha stöd och hjälp att vidmakthålla den.

Det andra slagets absolutism innebär att man kräver total avhållsamhet också av alla andra och helst vill förbjuda allt vad alkohol heter. Den är förbunden med samma svårighet som alla andra krav på absolutitet, till exempel på absolut ärlighet eller absolut renhet. Var går gränsen för det absoluta? Kan man inte vara ytterligare litet ärlig? Är all orenhet verkligen borta? Finns det inte fortfarande en liten fläck kvar? Kraven på det absoluta kan drivas in absurdum. Framför allt kan de skymma nåden och barmhärtigheten.

Förståndet igen

Du skall älska Gud med *hela ditt förstånd*. Vi behöver finna ett slags balans och ha goda skäl för vår ståndpunkt. Paulus visar oss såväl balansen som de goda skälen när han på två ställen i 1 Kor skriver att allt är tillåtet men att allt inte är nyttigt. *Allt är tillåtet för mig – men allt är inte nyttigt. Allt är tillåtet för mig – men ingenting får ta makten över mig*, står det i 1 Kor 6:12. I 1 Kor 10:23 läser vi: *Allt är tillåtet – men allt är*

---

⁵ Här anknyter Jesus till den gammaltestamentliga vishetslitteraturen och till tanken på Visheten som personifikation av Guds egen vishet. Han menar med sina ord att Guds planer är större än människors och att Gud genomför dem trots vårt tyckande och tänkande.

inte nyttigt. Allt är tillåtet – men allt bygger inte upp. Sök inte ert eget bästa utan andras.

Det är alltså ganska enkelt att svara på frågan varför vi skall vara vaksamma och försiktiga i umgänget med alkoholen: Den är bedräglig. Den är farlig. Därför blir också maningen *Sök inte ert eget bästa utan andras* oerhört viktig. Det finns en lång rad av ord som karaktäriserar det förhållningssätt som bör utmärka oss som vill vara kristna. Som exempel kan nämnas ansvar, frihet, föredöme, hänsyn, medmänsklighet, omsorg och solidaritet. Den som eventuellt tror att de gäller enbart alkoholrelaterade frågor har missförstått alltihop. Men de gäller i det sammanhanget också.

Skall en kristen vara nykter? Ja. Skall en kristen vara absolutist? Nej, inte nödvändigtvis. Det framstår som en visserligen förenklad men ändå god sammanfattning av den undervisning vi genom Nya testamentet kan få i ärendet.

Hur skall då den kristna församlingen som gemenskap förhålla sig? Det synes svårt att utifrån Nya testamentet hävda att servering av alkohol skulle kunna förekomma vid sammankomster i våra församlingar och/eller deras kyrkor. Vad gäller sed och praxis i det egna hemmet har var och en frihet och rätt att följa sin övertygelse och sitt samvete. Paulus skriver till exempel att församlingsledaren skall vara gästfri, 1 Tim 1:2. I det dåtida samhället var det kanske svårt att vara det utan att bjuda på vin. I vårt samhälle går det ofta alldeles utmärkt, men den personliga friheten och det personliga ansvaret skall inte fräntas någon, inte ens en församlingsföreståndare.

Ett i sammanhanget svårhanterligt begrepp är "adiafora". Det kommer av det grekiska ordet för "likgiltig" och brukar användas om sådant som kan uppfattas som varken påbjudet eller förbjudet. Ofta har det använts i samband med nöjen och materiella njutningar, sådant som bio och teater, kortspel, dans, mat, rökning och alkoholförtäring. Dess betydelse av "likgiltighet" får inte ge upphov till föreställningen att det skulle kvitta hur en kristen förhåller sig i vissa situationer. Det kan det aldrig göra. Kärleken till Gud och omsorgen om medmänniskan är alltid grundläggande och avgörande.

Alkoholfrågan är inte blott en angelägenhet för privatlivet och den enskilde, inte heller bara ett ärende som kan vara problematiskt i församlingslivet. Den är betydligt större och viktigare än så.

Guds rike och kyrkan

Jorden är Herrens med allt den rymmer, världen och alla som bor i den. Det är han som har lagt dess grund i havet och fäst den över de strömmande vattnen. Så sjunger enligt traditionen kung David⁶ i Ps 24: 1-

---

⁶ Kung David skrev säkerligen psalmer. Det är dock inte sannolikt att han har skrivit alla de psalmer i Psaltaren som i våra översättningar bär hans namn. Många forskare menar att det uttryck som återges med "av David" i själva verket betyder något annat.

2. Han anknyter till Bibelns skapelseberättelser och därmed till människans plats och uppgift i världen: *Gud sade: "Vi skall göra människor som är vår avbild, lika oss. De skall härska över havets fiskar, himlens fåglar, boskapen, alla vilda djur och alla kräddjur som finns på jorden."* Gud skapade människan till sin avbild, till Guds avbild skapade han henne. Som man och kvinna skapade han dem. Gud välsignade dem och sade till dem: *"Var fruktsamma och föröka er, uppfyll jorden och lägg den under er. Härska över havets fiskar och himlens fåglar och över alla djur som myllrar på jorden"*, 1 Mos 1:26-28.

Det för Jesus centrala begreppet och ärendet var Guds rike. Det är nära, sade han, så nära att dess krafter redan är i verksamhet. Det visade han genom sin förkunnelse, sina kraftgärningar och sina under. De var tecken på att Gud inte har övergivit världen. Hans lärjungar fick i uppdrag att förkunna Guds rike och att utföra dess gärningar. I ljuset av Guds rike blir kyrkans existens och uppgift förståelig. Gud (Fadern) *har räddat oss ur mörkrets välde och fört oss in i sin älskade sons rike*, säger Paulus i Kol 1:13 och fortsätter i verserna 18-20: *Sonen är huvudet för kroppen, för kyrkan, han som är begynnelsen, förstfödd från de döda till att överallt vara den främste, ty Gud beslöt att låta all fullhet bo i honom och att genom hans blod på korset stifta fred och försona allt med sig genom honom och till honom, allt på jorden och allt i himlen.* I det bibelrum som brukar kallas "lilla Bibeln" säger evangelisten att Gud älskade **världen** och gav **den** sin ende son, Joh 3:16. Därmed uppfylldes de gammaltestamentliga löfterna, bland annat det till Abraham, givet i 1 Mos 12:3: *I dig skola alla släkter på jorden varda välsignade* (1917 års översättning)⁷. Kyrkans uppdrag är att påminna hela mänskligheten om dess sanna ursprung och att visa alla folk och varje människa deras rätt plats och uppgift i Guds skapelse.

Kyrkan sviker sålunda sin uppgift om den uteslutande intresserar sig för sina egna, inre angelägenheter. Den är till inte för sin egen utan för världens skull. Sålunda måste den ägna mycket av sin tid och sina krafter åt de förhållanden som råder i det omgivande samhället och åt de omständigheter som medborgarna i det samhället lever i. I dagens Sverige - och på många andra håll - håller alkoholfrågan på att utvecklas till ett samhällsproblem. Den var det i vårt land för inte så länge sedan. Nu som då är den - på grund av dess karaktär av samhällsproblem - också en kyrklig angelägenhet.

---

⁷ Bibel 2000 har "Alla folk på jorden skall önska sig den välsignelse som du har fått". Magnus Boäng visar dock i Svensk Exegetisk Årsbok 69, 2004, att översättningen snarare bör vara "I dig skall alla folk på jorden finna välsignelse" och att löftet gäller **även** folken.

Svenska Missionskyrkan

Det diakonala uppdraget innebär ett aktivt deltagande i ett demokratiskt samhälle⁸. Guds församling har i varje tid en profetisk roll. Den har att gestalta en försonad gemenskap, där varje människa kan få hjälp att se livet som en helhet och en gåva från Gud. Detta gäller särskilt människor, som mer än andra erfar livet sårbarhet, de som är fattiga, de som är osynliga för omgivningen, utsätts för övermakt och våld eller ställs utanför samhällsgemenskapen.

Församlingarna kan tillsammans upptäcka områden där den kristna kärleken tvingar till aktiv handling och söker därför gemensamma former för diakonala insatser samt vill stimulera församlingar och enskilda till politiskt engagemang.

Så lyder ett par avsnitt i Svenska Missionskyrkans konstitution, närmare bestämt dess kyrkoordning. I Missionskyrkans/Missionsförbundets hela historia har det sociala och politiska engagemanget varit framträdande. Det förklaras inte bara av samfundets karaktär av folkrörelse, utan framför allt är den politiska och sociala uppgiften rotad i evangeliet, det budskap som kyrkan har fått i uppdrag att förmedla och gestalta. Jesus gav sina lärjungar i uppdrag att göra *alla folk till lärjungar*: och att lära *dem att hålla alla de bud* han hade gett dem, Matt 28:19-20.

Det länder sålunda Svenska Missionskyrkan till heder att den - om man ser till statistik och proportioner - har varit "överrepresenterad" i politiska organ. Det är illavarslande om det finns en vikande tendens i det avseendet. Varje kyrka och församling är en del av det samhälle den lever i och har ett medansvar för såväl lagstiftning som lagens efterlevnad. Den har också till uppgift att hjälpa människor finna och utveckla sin inre kompass. Inget av detta kan ske utifrån någon maktposition utan måste utföras som en tjänst. Denna bör bestå i att kyrkan deltar i det som brukar kallas det offentliga samtalet. I dagens samhälle är kyrkans roll kanske att inbjuda och kalla samman till samtal och att "sitta ordförande". Det säger sig självt att Svenska Missionskyrkan inte kan göra det ensam utan att uppgiften är ekumenisk.

När Svenska Missionskyrkan utformar en alkoholpolicy bör den alltså göra det inte bara för sin egen del utan också ta aktiv del i formandet av en god alkoholpolitik för hela samhället.

Någon kan rycka på axlarna åt hela problemet. Den som har sett sin pappa ligga redlöst berusad på köksgolvet framåt lördagskvällen eller på annat sätt upplevt alkoholens förödande verkningar kan inte göra det. Svenska Missionskyrkans kallelse och uppdrag att tjäna såväl samhället i stort som den enskilda människan kvarstår. Basen är och förblir det dubbla kärleksbudet: Du skall älska Gud av hela ditt hjärta, av hela din själ, av hela ditt förstånd och av hela din kraft. Du skall älska din nästa som dig själv.

---

⁸ Möjligen kan man påpeka att det inte bara är det diakonala uppdraget som innebär ett aktivt deltagande i ett demokratiskt samhälle. Hela kyrkans uppdrag är vänt ut mot världen, mot det samhälle som kyrkan lever i och nödvändigtvis är en del av.

